

Jeigu nesate apdraustas (nedirbate pagal darbo sutartį ir nepriklausote valstybės draudžiamų asmenų kategorijai) bei nemokate privalomojo sveikatos draudimo (PSD) įmokų savarankiškai, jums netik nutrūks sveikatos draudimas, bet ir pradės kauptis PSD skola ir delspinigiai. Tas pats galioja ir Lietuvos gyventojams, išvykusiems į užsienį, tačiau išvykimo nedeklaravusiems, t.y. tiems, kurių gyvenamoji vieta vis dar deklaruota Lietuvoje. Sugrįžus į Lietuvą, kol nesumokama susikaupusi skola, nemokamų gydymo paslaugų žmogus negali gauti. Keliaujantiems svetur svarbu paminėti, jog išvykstant ilgesniam nei 6 mėn. laikotarpiui deklaruoti išvykimą yra būtina. Nedeklaravus išvykimo bei savarankiškai nemokant PSD įmokų, sveikatos draudimas nutrūksta ir pradeda skaičiuoti skola. Tokiu atveju sugrįžus į Lietuvą, nemokamos gydymo paslaugos bus neteikiamos tol, kol nesumokama susikaupusi skola.

Kaip galima patikrinti, ar nesu skolingas PSD įmokų?

Asmenys, nevykdantys jokios ekonominės veiklos, nedraudžiami PSD valstybės lėšomis arba vykdantys individualią žemės ūkio veiklą (kai žemės ūkio valda ar ūkis yra 2 EDV ir mažiau), patikrinti, ar neturi PSD skolų, gali [internete](#).

Ką daryti, jei susikaupė PSD skola?

Jeigu buvote ir/ar esate išvykęs į užsienį, deklaruokite išvykimą ir pateikite dokumentus, įrodančius jūsų draustumą užsienyje. Pagal šiuo metu galiojančią tvarką, žmogus gali būti draustas sveikatos draudimu tik vienoje iš Europos Sąjungos (ES) šalių, t. y. toje, kurioje gyvena, dirba ir moka mokesčius. Tad jei žmogus deklaravo išvykimą iš Lietuvos pradėjęs dirbti kitoje ES šalyje, jis turi mokėti toje šalyje nustatytus mokesčius, tuomet jam nereikės mokėti PSD įmokų Lietuvoje.

Priskaičiuotos PSD įmokos gali būti perskaičiuojamos, jei asmuo pateikia dokumentus, įrodančius, kad jam yra taikomi kitos ES valstybės narės teisės aktai socialinio draudimo srityje. PSD įmokos perskaičiuojamos, jeigu yra pateiktas **vienas iš šių dokumentų**:

- E 101/E 102/E 103/E 104 (arba elektroninė S 041)/E 106/E 205;
- A1;
- P45/P60;
- ar kita pažyma, išduota kompetentingos įstaigos, patvirtinanti asmens socialinį draudimą ES valstybėje narėje.

Viena iš šių formų būtina ir asmenims, gyvenantiems užsienyje ir siekiantiems nemokėti PSD įmokų, tačiau nenorintiems deklaruoti savo išvykimo.

Pažymų vertimas:

- Pateikiant laisvos formos pažymą, kuri yra išduota ne anglų arba lenkų kalba, turi būti pateiktas ir pažymos vertimas į lietuvių kalbą.
- Standartizuotų formų, tokių kaip E104, P45, P60 ar S041 į lietuvių kalbą versti nereikia.

Užsienio institucijų, išduodančių šiuos dokumentus, sąrašą rasite [Sodros tinklapyje](#) (*Kokius dokumentus reikia pateikti „Sodrai“, jei norite, kad būtų perskaičiuotos PSD įmokos?*)

Dokumentus galite pateikti:

1. „Sodros“ skyriui. Jam turi būti pateikiamas pažymos originalas arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta kopija (pvz. notaro patvirtinta kopija arba kopija patvirtinta žyma - *Apostille*).
2. Prisijungus prie savo [asmeninės „Sodros“ paskyros gyventojui](#), pateikus laisvos formos prašymą bei prie jo „prisegtus“ skenuotus dokumentus (*Prašymai* ⇒ *Bendrojo pobūdžio prašymai*, *skundas* ⇒ *Naujas prašymas/skundas*). Adresatu reikia pasirinkti Panevėžio skyrių.
3. Elektroniniu paštu panevezys@sodra.lt. Siunčiant elektroniniu paštu reikia pridėti ir [prašymo „Dėl PSD įmokų perskaičiavimo“](#) skenuotą kopiją (originalų pristatyti nereikės).

Jei vienos iš aukščiau nurodytų pažymų negalite pateikti nedelsiant, [pateikite „Sodros“ skyriui prašymą](#) „Dėl laikino privalomojo sveikatos draudimo įmokų išieškojimo sankcijų netaikymo“. Tuomet, kol pateiksite reikiamus dokumentus, bet ne ilgiau kaip 4 mėnesius, Jums nebus taikomos sankcijos. Prašymą galite pateikti:

1. Atvykus į „Sodros“ skyrių;
2. Prisijungus prie savo [asmeninės „Sodros“ paskyros gyventojui](#) bei pateikus laisvos formos prašymą (*Prašymai* ⇒ *Bendrojo pobūdžio prašymai*, *skundas* ⇒ *Naujas prašymas/skundas*). Adresatu reikia pasirinkti Panevėžio skyrių.
3. Elektroniniu paštu panevezys@sodra.lt pateikus skenuotą prašymo formą (originalo pateikti nereikės).
4. Paštu atsiųsti užpildyto prašymo originalą (Vasario 16-osios g. 60, LT-35167 Panevėžys).

Daugiau informacijos - [Sodros tinklapyje](#).

Ar turiu mokėti PSD įmokas, jei gyvenu ir dirbu kitoje šalyje?

Taip, jei iš Lietuvos išvykote ilgesniam nei 6 mėn. laikotarpiui ir savo išvykimo nedeklaravote Gyventojų registrui arba Valstybinei mokesčių inspekcijai. Nemokant PSD įmokų Jums kaupiasi skola ir delspinigiai.

Kaip sužinoti, ar esu įsiskolinęs ir kokia mano skola?

Asmenys, nevykdantys jokios ekonominės veiklos, nedraudžiami PSD valstybės lėšomis arba vykdantys individualią žemės ūkio veiklą (kai žemės ūkio valda ar ūkis yra 2 EDV ir mažiau), pasitikrinti, ar neturi PSD skolų, gali [internete](#). Duomenys apie įsiskolinimą atnaujinami kiekvieno mėnesio 5 dieną. Nuorodoje galite rasti informaciją apie tai, kaip sumokėti sukauptą skolą, įmokų kodai ir pan.

Minėtoms grupėms nepriklausantys asmenys draustumą privalomuoju sveikatos draudimu gali pasitikrinti [Valstybinės ligonių kasos interneto svetainėje](#).

Ką daryti, jei esu įsiskolinęs už PSD, tačiau Lietuvoje nesinaudoju medicinos paslaugomis?

Jei negyvenate Lietuvoje, turite deklaruoti savo išvykimą. Tai galima padaryti prisijungus prie Elektroninių

valdžios vartų arba savo seniūnijoje. Pabrėžtina, kad nuo 2017 metų nustatydamą prievolę mokėti PSD įmokas, „Sodra“ vertina duomenis tik tų išvykimo deklaracijų, kurios bus pateiktos Gyventojų registrui. Pažymime, kad asmens išvykimo deklaracijos įsigalioja nuo jų pateikimo datos.

Ar deklaravus išvykimą skola išnyks?

Deklaravus išvykimą ir pateikus reikiamus dokumentus, įrodančius draustumą užsienyje, įmokos bus perskaičiuotos ir skola „Sodrai“ – panaikinta.

Kada PSD įmokas reikia mokėti net ir išvykus iš Lietuvos?

Su tam tikromis išimtimis, net ir deklaravus išvykimą iš Lietuvos, PSD įmokas turi mokėti individualių (taip pat ir neveikiančių ar likviduojamų) įmonių savininkai.

Informacija parengta remiantis „Sodros“ duomenimis. Daugiau informacijos – [Sodros tinklapyje](#).